

THESES PHILOSOPHICÆ IN CE-

LEBERRIMA ACADEMIA INGOLSTADIANA PVBLICE DI-

sputandæ. Adhas autem Theses respondebunt honesti adolescentes, ac perdocti Bacca-

laurei Ioannes Lang, Vuolfgangus Pruckperger, Ioannes Praun, Præsides

M. Guilhelmo Vuispeckio artis oratoriæ Professore.

VIDAM Hebræi malo consilio puncta inuenerunt vt hac via & ratione Biblicum textum corrumpere, ac sacram scripturam deprauare possent.

Falsum est res lætas & iucundas gaudere syllabis similiter cadentibus. Quid enim hoc uersu suauius, quid dulcius?

At tamen hic non apparent syllabarum æquali modo exeuntium uestigia.

Sunt uariæ de hac dictione opiniones, sed re uera aduerbialiter ponitur in Psalmis, et in alijs sacrae scripturae locis.

Quamuis uix quicquam sonet præter eam, qua mouetur, uocalem, nihil omnino tamen consonans est dicenda.

EX POETICA.

Artis Poëticae excellentia nec lingua exprimi, nec mente concipi potest satis. Hinc apud Priscos homines in summo honore, & maximo pretio est habita. Nam sacri scriptores, ut ueteris Testamenti testantur uolumina, ea uti consueuerunt.

Nemo illustrem diuinæ Eloquentiæ cognitionem consequi, & singularem politioris literaturæ peritiam habere potest, si earum, quas ars Poëtica tradit, præceptionum sit expertus.

Boni Poëtæ officium est ut uerbis res adiuuet, in quo artificio excellit Vergilius, qui sono et compositione uocum, atq; ipsis pene literis & syllabis res exprimit. Sic cum magnitudinem rei horrendæ describit, ipsi etiam uersus horridiores sunt.

Frequens excellentissimorum Poëtarum lectio indicat, & communis doctissimorum uirorum consensus comprobatur summum uitium esse si carmen Adonicum ex unica constet dictione.

EX RHETORICA.

Summa est apud insignes Oratores controuersia, maxima apud præstantes Rhetores cõtentio, celeberrima apud eruditos uiros quæstio, an materia artis Rhetoricæ sit finita, certis limitibus descripta, ciuilibus tantum quæstionibus compræhensa: Nos Aristotelis, Ciceronis, & Anthonij autoritate moti eam infinitam statuimus.

Omnis auditor uel est auscultator, q; animi causa audit, uel est senator, qui de futuris deliberat, uel est iudex, q; de præteritis contendit. Ex quo perspicuum euadit esse tantum tria genera causarum, nimirum demonstratiuum, deliberatiuum, et iudiciale.

Orator de aliqua re dicturus debet materiam inuenire, inuentam disponere, dispositam ornare, ornatã ediscere et pronunciare. Quamobrẽ quinq; oratoris officia ponimus uidelicet inuentionẽ, dispositionẽ, elocutionẽ, memoriã et pronunciationem.

Tria sunt bonorum genera, bona animi ut uirtutes & scientiæ, bona corporis ut sanitas & pulchritudo, bona externa ut diuitiæ & opes. Vnde aduersarios non trahemus in inuidiam, non rapiemus in odium, non adducemus in repræhensionem eorum nobilitatem, potentiam, affinitatem, sodalitatem etc. referendo.

EX LOGICA.

Logica inter artes liberales principem tenet locum. Nam ueritatem demonstrat, falsitatem patefacit, format argumenta, diluit obiectiones.

Tres sunt partes Philosophiæ uidelicet realis, moralis, sermocinalis. Ex qua diuisione patet Logicam, cum uersetur circa orationem ueram uel falsam, membrum esse Philosophiæ.

Artis Logicæ præcipua officia sunt obscura definire, uniuersa diuidere, argumentis uera confirmare, et refutare falsa.

Quum docendi sunt homines magis amatur Dialectica proprietates, quam ambitiosus ornatus. Sed in materijs moralibus dominantur illa uerborum & figurarum lumina, quibus excitandus est auditor, & in cogitatione unius sententiæ diu retinendus.

EX ETHICA.

Iustitia inter uirtutes morales est præstantissima. Nam eius lux & splendor, maiestas & reuerentia, excellentia & dignitas nec cum Hespero, nec cum Lucifero (ut Aristotelis utamur uerbis) comparari potest.

Affectus neq; laudabiles neq; uituperabiles esse nõ solum Philosophiæ morali, uerum etiã SS. Theologiæ est consentaneum, ut nõ minus uerè, quam eleganter D. August. in nono de ciuitate Dei libro hoc ipsum declarat, et quasi digito demonstrat.

Humana foelicitas secundum Aristotelem duplex est actiua & contemplatiua, priorẽ statuit in operatione perfectæ uirtutis moralis iustitiæ, posteriorem in contemplatione perfectæ uirtutis intellectualis sapientiæ.

Foelicitas actiua, cum plura bona requirat, utilior est foelicitate contemplatiua. Hanc enim qui amplectitur, alit, tractat, atq; fouet potest subuenire miseris, succurrere pauperibus, prodesse afflictis.

EX PHYSICA.

Viri singulari diuinæ Philosophiæ peritia admirandi unanimi consensu probant, et acri iudicio asserunt, uniuersalia notiora esse particularibus. Quamobrem à communioribus ad minus communia merito procedunt authores.

Ex ordinatione diuina & dispositione cœlesti fit ut omnia agant propter finem aliquem.

EX METAPHYSICA.

Tanta est artium liberalium præstantia & perfectio, tanta pulchritudo & elegantia, tanta commoditas & necessitas ut omnes homines scire desiderent.

Visus est omnium sensuum nobilissimus, quia non solum inferiora & terrena, uerum etiam superiora & cœlestia corpora demonstrat.

